

17. MAI TALE FLAGGFJELLET 2016

Kjære 17. mai komiteen, ordfører Ragnhild Bergheim, korpsmusikanter, korsangere, speidere, skolebarn og skoleforeldre, besteforeldre, russ, politi og alle andre. Kjære Lørenskogvenner og kjære godtfolk! Gratulerer med dagen!

Og hjertelig takk for muligheten for å si noen ord her på denne tradisjonsrike samlingen på vår unike nasjonaldag.

Med årene kjenner jeg at takknemligheten fyller meg mer og mer for det landet jeg har fått vokse opp i og utfolde meg i på alle vis. Erkjennelsen av hvor lite selvfølgelig det er og hvilket vinnerlodd jeg er blitt tildelt i vår verden og dens historie, synker stadig mer inn. Hvilken tidsepoke og sted har siden jeg ble født det Herrens år i 1967 opplevd mer fred, demokrati og frihet med mer eller mindre like muligheter for alle, økonomisk trygghet og velstand gjennom utdanning, jobb og velferdsordninger? Verdens beste land å bo i i årevis.

Jeg mener ikke å si at livet bare er enkelt her på berget. Trenger ikke å gå lenger enn til meg selv for å si noe om det, og ikke minst gjennom jobben min vet jeg godt at det er mangt vi skal møte og mestre, også i verdens beste land.

Men så fort jeg løfter blikket litt, for eksempel nå jeg skulle lage denne talen, er det takknemligheten som står frem. Tror kanskje jeg aldri helt vil skjønne verdien av det 17. mai representerer. Til det har jeg levd så alt for beskyttet. Men jeg aner at 17. mai rommer noe som ville vært katastrofalt om det gikk tapt.

Skjønt, hvor viktig er alle blemmene etter trange bunadsko, stramme stakker, og varme ullbukser? Hvor viktig er det å tviholde på massevis av lett anstrengt og intetsigende small talk? Og når du er lei av å gjenta deg selv med ord du ikke helt vet hva du mener med, søker vi tilflukt i enda mer is, brus, pølser og kaker. Ikke akkurat noen katastrofe å gi slipp på det.

Men 17. mai er honnørord som frihet, likhet, brorskap. Demokrati og menneskerettigheter. Oversatt til oss som lever lokalt på Lørenskog handler det om å høre til, tenker jeg. Høre til i et lokalsamfunn, rundt en skole, et idrettslag, et musikkorps, en kirke, en forening av et eller annet slag, i et nabolag. Dette er det vi feirer på 17. mai. At vi lever i fred og trygghet, i tillit til folk rundt oss, med frihet for oss og våre barn til å drive med det vi er interessert i og liker. Det er det 17. mai handler om lokalt. Et sted der det er plass til alle og der vi sammen må løse ting i minnelighet sammen. Å kle oss i finstasen, møtes i gatene, gå i tog i all slags vær, vinke, hilse og si gratulerer med dagen, la unga få leke og spise is alt de orker, er en fantastisk måte å feire det på sammenlignet med militærparader.

I Norge er det tradisjon i politikken for å løse ting sammen i minnelighet. Alle store reformer som krever stabilitet og forutsigbarhet for folk søker man et bredt flertall for. En konsensus og felles vedtak som ikke reverseres med en ny regjering eller et nytt kommunestyre. Å løse ting i

minnelighet sammen er en styrke i vårt demokrati. Alternativet som ligger fristende nært er å skape avstand og splittelse, de og vi, med båser og skyttergraver. Jeg vet ikke om jeg skal le eller gråte over amerikansk valgkamp og politikk. Og hva som er spill for galleriet og hva som er dypt alvor, er jeg jammen ikke sikker på. Her på berget har vi foreløpig holdt oss unna slike tilstander også i valgkampens hete. Takk for det. Men vi må hele tiden besinne oss. Ikke bare politikerne, men alle vi som skriver på sosiale medier, i kommentarfelter og breier oss rundt lunsjen. Ærlighet er sunt og befriende. Ytringsfrihet ubetalelig. Men å bygge broer, løse ting i minnelighet og omtale hverandre og ikke minst motstandere med respekt, er fundamentet vi skal bygge fremtiden på.

Her på berget har vi i all hovedsak klart å holde fred og løse ting i minnelighet sammen en god stund nå. Blide sørlendinger og kvasse nordlendinger, breiale bergensere og trauste hedmarkinger, selvbevisste møringer og jordnære østfoldinger. Byfolk og bønder. Akademikere og håndverkere. Kapitalister og lavtlønnede. Salig

troende og reinspikka ateister. Syklister og bilister. LSK fans og VIF fans. Ikke noe å kimse av. Men vi greier det stort sett bra. Å finne frem til minnelige løsninger. Men i dagens Norge må vi i stadige større grad også løse ting i minnelighet med vietnamesere, somaliere, chilenerne, tyrkere, latviere, syrere og pakistanere. Buddhister, muslimer og katolikker. Kan vi da fortsatt løse ting i minnelighet sammen? Å ikke skape fiendebilder av hverandre, de og vi?

Parallellsamfunn og utenforskap som Sverige utfordres av, er skremmende. Integrering er nøkkelen. Og det må skje lokalt. De som har søkt ly for sitt bare liv her i landet, fra Afghanistan, Eritrea, Syria, Iran, drømmer om det samme som oss. Et sted å høre til. I fred og trygghet for seg og sine barn. For mat på bordet. En jobb og få bidra i samfunnet. Om å leve i tillit til folk rundt seg, om noen å smile til og ha lett anstrengt og intetsigende small talk med i nabolaget. Lørenskog har mange innvandrere. Mange er godt integrert, men ikke alle. Og det kommer flere som trenger noen å si hei til når de går på gatene våre. Noen å ta en kaffe

med. Noen som kan snakke norsk med dem. Noen som kan hjelpe dem med et kjøp på Finn. La oss fortsette å løse ting i minnelighet sammen, vise tillit og inkludere våre nye søstre og brødre i fotball og musikk, skole og nabolag. Det står i den store boka, bibelen, at kjærligheten driver frykten ut. Når vi bli kjent på en slik måte at vi vil hverandre vel, så er ikke det som er annerledes så truende lenger.

Verden forandrer seg ustoppelig. Det får vi ikke gjort noe med. Vi må bli med å forandre den til det bedre. Til det gode. La oss starte med å dele det vi er så takknemlig for og feirer 17. mai for: Frihet, tillit, fred, løse ting i minnelighet sammen, raushet, likhet, omsorg og respekt. Og det som er så fint er at alt dette som virkelig betyr noe, som virkelig verdt noe, det blir det mer av når vi deler. Det som det ikke blir mer av når vi deler er ikke så viktig når det kommer til stykket.

Det er mange utfordringer og vanskelig avveininger når vi skal løse ting i minnelighet sammen i et multikulturelt samfunn. Men det som i all hovedsak har ført oss så vel dit vi er i dag, må vi la føre oss

videre inn i morgendagen. Vi har uendelig mye å takke for. Og en stor arv å gi videre og dele med andre. Gratulerer med dagen.